

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky ke Zprávě o implementaci Modernizačního fondu v České republice a aktualizaci Obecného programového dokumentu Modernizačního fondu
Č. J.	104/2023
DATUM ZPRACOVÁNÍ	7. 12. 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje níže řadu připomínek k jednotlivým programům a prioritám Modernizačního fondu.

Navrhujeme navýšení některých programů. Nenavrhujeme však propočtení jednotlivých podílů programů (tj. navýšení podílu u jednoho programu na úkor jiných), jelikož se domníváme, že částky v předkládaném materiálu jsou pouze orientační z důvodu nejasnosti konečné sumy, která bude tvořit příjem Modernizačního fondu (závislý na tržních cenách emisních povolenek) a vzhledem k tomu, že materiál vychází z velmi konzervativního odhadu příjmů Modernizačního fondu. Výše alokace v jednotlivých programech by se měla průběžně vyhodnocovat dle jejich plnění.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K celkové výši alokace a výši alokace v jednotlivých programech.

V konkrétních připomínkách níže navrhujeme navýšení některých programů. Nenavrhujeme však propočtení jednotlivých podílů programů (tj. navýšení podílu u jednoho programu na úkor jiných), jelikož se domníváme, že částky v předkládaném materiálu jsou pouze orientační z důvodu nejasnosti konečné sumy, která bude tvořit příjem Modernizačního fondu (závislý na tržních cenách emisních povolenek) a vzhledem k tomu, že materiál vychází z velmi konzervativního odhadu příjmů Modernizačního fondu. Výše alokace v jednotlivých programech by se měla průběžně vyhodnocovat dle jejich plnění.

Odůvodnění

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

2. Ke Zprávě o implementaci Modernizačního fondu v ČR v letech 2021 – 2023, část teplotrenství

- I. Na str. 9 do Tab. 7 „*Návrh na revizi alokací a zaměření investic Modernizačního fondu*“ navrhujeme doplnit:
 - a. do druhého řádku HEAT řádek 2A s názvem „**Individuální investiční projekt (prioritní) Výstavba horkovodu z EDU do Brna**“
 - b. do prvního podsloupce „*NOVÁ ALOKACE %*“ doplnit 2 %
 - c. do druhého podsloupce „*NOVÁ ALOKACE odhad 2024 (mil. Kč)*“ doplnit částku **10 000**
- II. Navrhujeme upravit poslední větu v části „*Popis navrhovaných změn*“, první odrážka (HEAT) následovně:

Na základě aktuálního ověření absorpční kapacity, plánovaných investic (říjen 2023) a s ohledem na vládou nově stanovenou prioritu v oblasti rozvoje výroby energie z jádra a zvyšování účinného využití této energie, je navrhováno navýšení alokace programu na úroveň na 110 mld. Kč.

Odůvodnění:

Modernizační fond a jeho hlavní program HEAT se jeví jako jediný vhodný dotační program pro výstavbu tohoto prioritního projektu vlády České republiky, ke kterému bylo přijato usnesení vlády ze dne 14. prosince 2022 č. 1059 a mimo jiné toto usnesení ukládá ministru průmyslu a obchodu, místopředsedovi vlády, ministru práce a sociálních věcí a ministru životního prostředí ve spolupráci s primátorkou města Brna a hejtmánem Jihomoravského kraje neprodleně prověřit možnosti financování a maximalizovat možnosti pro získání dovolené finanční podpory na přípravu a realizaci Projektu (tj. individuálního investičního projektu Výstavba horkovodu z EDU do Brna), a to zejména z Národního plánu obnovy a Modernizačního fondu.

Individuální investiční projekt (prioritní) Výstavba horkovodu z EDU do Brna s odhadovanou potřebnou alokací 10 mld. Kč (2 % z předpokládané celkové alokace) navýší rozpočet hlavního programu HEAT z 100 mld. na 110 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že částky v předkládaném materiálu jsou pouze orientační z důvodu nejasnosti konečné sumy, která bude tvořit příjem Modernizačního fondu (závislý na tržních cenách emisních povolenek) a vzhledem k tomu, že materiál vychází z velmi konzervativního odhadu příjmů Modernizačního fondu, je navýšení o 2 % zcela přijatelné.

Vzhledem k výše uvedeným specifickým daného projektu, dané technologii a jeho prioritnosti je projekt samostatně uveden jako část programu HEAT.

- III. Doplnit k výčtu klíčových důvodů v části *Návrh na revizi alokace a struktury Modernizačního fondu (tzv. re-design ModF)* novou odrážku znějící:
 - ***revize přístupu evropských institucí a evropské politiky k rozvoji a využívání jaderné energetiky***

Odůvodnění:

Naléhavost skutečného řešení klimatické krize i evropské energetické bezpečnosti zásadně přispěly k revizi přístupu evropských institucí k energii vyrobené z jádra. Dokladem je nejen taxonomická úprava, ale i neustále rostoucí počet členských států, které požadují, aby se jádro jako bezemisní technologii dostalo v oblasti veřejné podpory stejného zacházení jako obnovitelným zdrojům.

Tato připomínka je zásadní.

3. Ke Zprávě o implementaci Modernizačního fondu v ČR v letech 2021 – 2023, strana 8 a programu RES+

Do příkladů podporovaných opatření v programu RES+ požadujeme vedle výstavby fotovoltaických a větrných elektráren doplnit nový bod v tomto znění:

- **zajištění ukládání přebytků elektrické energie v rámci širšího pojetí akumulace (sector coupling) a související smartnet**

Dále navrhuje text doplnit následovně (**tučně**):

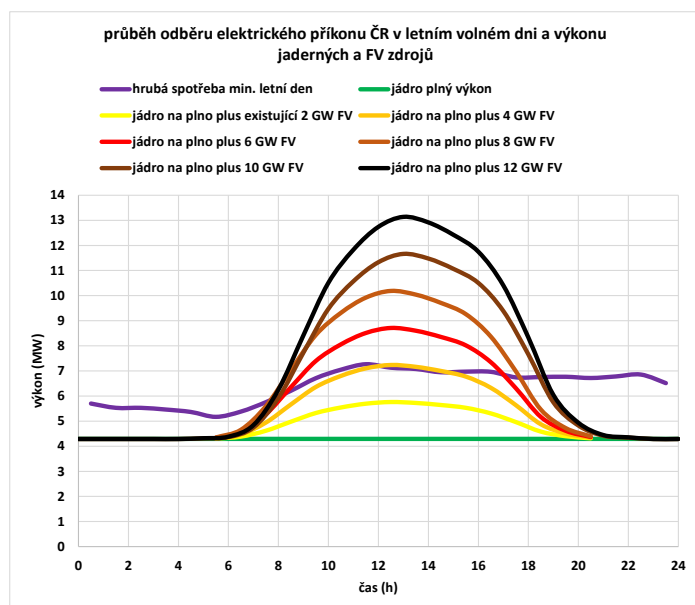
Modernizační fond přispěl na 769 projektů výstavby nových fotovoltaických elektráren s celkovým instalovaným výkonem 2 076 MWp. Projekty podpořené z Modernizačního fondu tak prakticky zdvojnásobí celkový instalovaný výkon solárních elektráren v České republice **z hodnoty cca 2,1 GW na hodnotu cca 4,2 GW. Podle dat uvedených v Ročních zprávách o provozu elektrizační soustavy v ČR (ERÚ) činí v ČR letních volných dnech v době kolem poledne příkon spotřebitelů elektřiny cca 7 GW. Z toho 4,3 GW mohou dodávat trvale pracující jaderné elektrárny Temelín a Dukovany, tedy na ostatní zdroje zbývá jen 3,7 GW.**

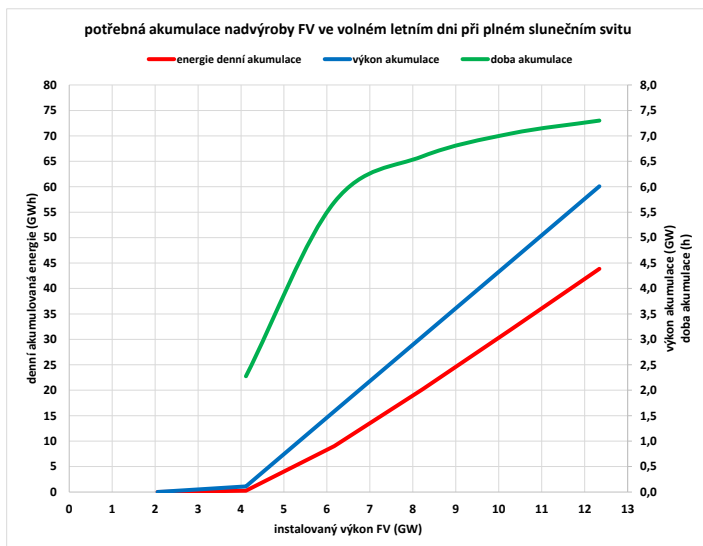
Dosažením instalovaného výkonu FV elektráren 4 GW dochází k vyčerpání potenciálu přímo ke spotřebě využitelných FV zdrojů v elektrizační soustavě. Při zvýšení výkonu FV elektráren nad cca 4 GW bude v elektrizační soustavě ČR přebytek nabídky na spotřebu. Pro vytvoření rovnováhy mezi nabídkou a spotřebou se nabízí doplnění všech nových FV zdrojů velmi vydatnou akumulací (minimálně na jednodenní cyklus, tedy s poměrem energie a výkonu cca 7 hodin).

Potřeba akumulace pro hospodárné využití nových FV elektrárny překračujících souhrnný výkon 4 GW je zásadní, v řádu desítek GWh. Pro úspěšnou integraci FV je nutné zajistit souběžně odpovídající instalace akumulace. Ta by měla zahrnovat všechny možnosti včetně sector couplingu.

Odůvodnění:

Téma nadbytku nabídky elektrického výkonu nad okamžitou spotřebou je přirozenou vlastností volatilních zdrojů, racionálním řešením je akumulace (pro odlehčení elektrických přenosových i distribučních vedení nejlépe v těsné blízkosti volatilního zdroje). Předpokládané průběhy viz grafy níže.

S předpokládaným velkým rozvojem výroby el. energie z OZE je pak vedle jejího ukládání do bateriových úložišť nutné řešit i využití dalších přebytků na výrobu vodíku a jeho uložení v plynárenské soustavě k vykrytí sezónních výkyvů ve spotřebě energie. K tomu budou zapotřebí řídicí systémy, jak pro řízení elektrizační soustavy, tak i plynárenské soustavy.

Tato připomínka je zásadní.

4. Ke Zprávě o implementaci Modernizačního fondu v ČR v letech 2021 – 2023, kapitola „Návrh na revizi alokace a struktury Modernizačního fondu“

Navrhujeme úpravu výhledu alokací pro programy GREENGAS a I+ následujícím způsobem:

GREENGas: 20 – 25 mld. Kč

I+: 20 mld. Kč

Odůvodnění:

Ad GREENGas: Vzhledem ke skutečnosti, že program GREENGAS má být fakticky jediným dostupným programem pro financování opatření na adaptaci stávající plynárenské infrastruktury na využití obnovitelných plynů mezi dostupnými programy veřejné podpory, není navržená částka postačující. Program je asymetrický vzhledem k rozsahu priorit a variabilitě možností financování opatření poskytovaných dalšími programy.

Střednědobá absorpční kapacita už jen v oblasti výroby RFNBO vodíku je podle typu zvolených technologií 70 – 120 mld. Kč (pro plnění cílů RED III), tzn. 28 – 48 mld. Kč při odhadované míře podpory okolo 40 %. Přičteme-li ostatní články hodnotového řetězce, vč. infrastruktury pro distribuci a skladování, je pro plánované investice částka 15 mld. dle našeho názoru nedostačující.

Ad I+: I zde dle našeho názoru není navrhovaná částka dostačující, a to ani jako dofinancování k Inovačnímu fondu. Je třeba více zohlednit potřebu a poptávku financování v této oblasti, což činí též Inovační fond, v jehož rámci celková alokace v nových výzvách stále narůstá.

Tato připomínka je zásadní.

5. Ke Zprávě o implementaci Modernizačního fondu v ČR v letech 2021 – 2023 – část Modernizace dopravy (Transport)

Žádáme narovnat podíl mezi projekty podpořenými v TRANSCoM a TRANSGoV, tj. změnit podíly **na 3,5 % na TRANSCoM a 6,5 % TRANSGoV**.

Výše alokace by se měla průběžně vyhodnocovat dle plnění jednotlivých programů a **ideálně by měla být navýšena vzhledem k nutnosti dekarbonizace celého sektoru dopravy**.

Odůvodnění:

Dekarbonizace dopravy bude potřebná v celém sektoru dopravy, tj. nákladní, hromadní i individuální silniční přepravy, jakož i v železniční dopravě. Proto žádáme o alespoň o změnu procentuálního rozdělení u programu Transport při zachování celkového nového přidělu ve výši 10 %. Do budoucna by bylo také vhodné uvažovat o navýšení alokace obou podprogramů dle možností a aktuálního vývoje situace, viz i obecná připomínka výše.

Tato připomínka je zásadní.

6. K Revizi Obecného programového dokumentu, programu č. 4 Transport

Nad rámec připomínky výše popis podporované oblasti jak v programu TRANSCoM, tak i TRANSGoV požadujeme upravit takto (návrh doplnění **tučně** a ~~přeškrtnutě~~):

Podporovány jsou projekty čisté mobility prostřednictvím pořízení silničních nebo drážních vozidel s alternativním pohonem (např. elektrický, vodíkový ~~s palivovým článkem~~ **a na další alternativní paliva dle Nařízení 2023/1804/EU**), příp. pořízení jiných **nízkoemisních** a bezemisních vozidel s ohledem na budoucí vývoj alternativních technologií a jejich technickou a ekonomickou dostupnost, výstavby infrastruktury – dobíjecích/plnicích stanic pro tato vozidla a dalších opatření vedoucích ke snížení energetické spotřeby v dopravě a umožňující přechod na bezemisní formu dopravy.

Odůvodnění:

Podle Nařízení EU č 2023/1804 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva v souladu s článkem 2 bodem 4 jsou alternativní paliva definována jako „*paliva nebo zdroje energie, které v rámci energie používané v dopravě slouží alespoň zčásti jako náhrada zdrojů fosilní ropy a které mají potenciál přispět k její dekarbonizaci a zvýšit environmentální výkonnost odvětví dopravy*“. Dle tohoto bodu patří mezi alternativní paliva nejenom elektřina a vodík, ale i obnovitelná paliva jako bioplyn/biometan ale i neobnovitelná alternativní paliva a přechodná fosilní paliva jako je zemní plyn v plynné a kapalné formě. Podporovány by tedy měly být vozidla a infrastruktura pro všechna alternativní paliva v souladu s uvedenou směrnicí.

V oblasti vodíku dále žádáme, aby technologicky nebyly zužovány alternativy vozidel na vodíkový pohon ve výčtu **pouze na ty s palivovými články**. To neodpovídá technologickým možnostem a předpokládané variabilitě.

Tato připomínka je zásadní.

7. K Revizi Obecného programového dokumentu, programu č. 4 Transport

Nad rámec připomínky výše žádáme doplnit i následující:

Podporovány jsou i infrastrukturní projekty umožňující převod nákladní dopravy ze silnice na železnici, jako jsou překládkové terminály, vlečky, nakládková a vykládková místa ve stanicích.

Odůvodnění:

Žádáme zahrnout i projekty umožňující převod ze silnice na železnici, v souladu s naplňováním evropské legislativy. Využívání kontejnerové přepravy včetně možnosti členění až na jednotlivé vozové zásilky je alternativou k silniční dopravě, poskytující zákazníkovi srovnatelný komfort s kamionovou přepravou.

Tato připomínka je zásadní.

8. K Revizi Obecného programového dokumentu, programu č. 4 Transport

Dále v programu TRANSGOV požadujeme text pod bodem „Další příklady podporovaných investic“ upravit takto (navrhovaný text tučně):

- Výstavba dobíjecí infrastruktury a plnicí stanice pro alternativní paliva
- **nízkoemisní a bezemisní silniční nákladní a osobní doprava**

Odůvodnění:

Vzhledem k absenci plnohodnotných dostupných náhrad v případě alternativních paliv u těžké nákladní dopravy mimo bioLNG by se podpora měla ale týkat i vozidel, která ho mohou využívat, tj. by měla zahrnout rovněž **nízkoemisní vozidla**.

Tato připomínka je zásadní.

9. K Revizi Obecného programového dokumentu, kapitole REPowerEU

Do kapitoly REPowerEU na str. 9 navrhujeme doplnit celoevropský cíl podpory výroby biometanu ve výši 35 mld. m³ do 2030.

Odůvodnění:

V rámci přehledu pro úplnost doporučujeme doplnit tento referenční údaj navržený Evropskou komisí.

Tato připomínka je doporučující.

10. K revizi Obecného programového dokumentu pro implementaci Modernizačního fondu v České republice po roce 2024 – část teplotnosti

- I. Na str. 27 do Tab. 1 „*Nová struktura programů a odhad jejich alokace*“ doplnit:
 - a. do druhého řádku *HEAT*, řádek 2A s názvem „**Individuální investiční projekt (prioritní) Výstavba horkovodu z EDU do Brna**“

- b. do prvního podsloupce „NOVÁ ALOKACE %“ doplnit 2 %
- c. do druhého podsloupce „NOVÁ ALOKACE odhad 2024 (mil. Kč)“ doplnit částku **10 000**

II. Na str. 34 doplnit druhou odrážku v části „Preferované investice“: „**modernizace rozvodů tepla a využití jaderného tepla v soustavách zásobování tepelnou energií**“

Odůvodnění:

Modernizační fond a jeho hlavní program HEAT se jeví jako jediný vhodný dotační program pro výstavbu tohoto prioritního projektu vlády České republiky, ke kterému bylo přijato usnesení vlády ze dne 14. prosince 2022 č. 1059 a mimo jiné toto usnesení ukládá ministru průmyslu a obchodu, místopředsedovi vlády, ministru práce a sociálních věcí a ministru životního prostředí ve spolupráci s primátorkou města Brna a hejtmanem Jihomoravského kraje neprodleně prověřit možnosti financování a maximalizovat možnosti pro získání dovolené finanční podpory na přípravu a realizaci Projektu (tj. individuálního investičního projektu Výstavba horkovodu z EDU do Brna), a to zejména z Národního plánu obnovy a Modernizačního fondu.

Individuální investiční projekt (prioritní) Výstavba horkovodu z EDU do Brna s odhadovanou potřebnou alokací 10 mld. Kč (2 % z předpokládané celkové alokace) navýší rozpočet hlavního programu HEAT z 100 mld. na 110 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že částky v předkládaném materiálu jsou pouze orientační z důvodu nejasnosti konečné sumy, která bude tvořit příjem Modernizačního fondu (závislý na tržních cenách emisních povolenek) a vzhledem k tomu, že materiál vychází z velmi konzervativního odhadu příjmů Modernizačního fondu, je navýšení o 2 % zcela přijatelné.

Vzhledem k výše uvedeným specifikům daného projektu, dané technologii a jeho prioritnosti je projekt samostatně uveden jako část programu HEAT.

Tato připomínka je zásadní.

11.K Prioritním oblastem MF (Programový dokument, str. 23)

Požadujeme text změnit (doplnit) následovně:

„Z výše zmíněných 2,5 % povolenek musí tato opatření tvořit 90 %. Nanejvýš 10, resp. 20 % celkové dostupné alokace pro Modernizační fond mohou čerpat „neprioritní“ projekty, jejichž zaměření nemusí nutně spadat do oblastí vyjmenovaných v čl. 10d(2) směrnice 2003/87/ES. Avšak tyto investice musí přispívat k modernizaci energetiky a zlepšení energetické účinnosti či snižování/úsporám emisí skleníkových plynů a rovněž musí být v souladu s cíli směrnice 2003/87/ES, jakož i s cíli politiky EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a dlouhodobými cíli vyjádřenými v Pařížské dohodě.“

Odůvodnění:

Požadujeme zachování zaměření MF v ČR tak, jak je uvedeno ve stávajícím textu Programového dokumentu, tj. umožnit financovat i investice cílící na snižování emisí skleníkových plynů, bez nutné přímé souvislosti se zvyšováním energetické účinnosti (např. změna technologie, procesů, elektrifikace, atd.). Směrnice se v oblasti hlavního zaměření MF nezměnila a není tedy důvod měnit zacílení MF v rámci ČR, která s takovými projekty počítá. Průmysl je od začátku nastavování MF v ČR ujišťován ze strany ministerstev, že to je právě MF, z něhož bude možné takový typ projektů podpořit. Současný programový dokument s tím počítá. Vynecháním těchto účelů (typů projektů) by naopak vznikla situace, kdy je nebude možné dále a adekvátně

podpořit (ani z jiného zdroje), což by mělo vážné dopady na firmy i jejich dekarbonizaci (a na příspěvek k plnění dekarbonizačních cílů). Navíc by šlo o porušení principu předvídatelnosti.

Tato připomínka je zásadní.

12.K Podprogramu č. 3A: Snižování emisí v průmyslu (Programový dokument, str. 36)

Požadujeme text upravit následovně:

*„Podporována jsou opatření realizovaná na zařízeních spadajících do EU ETS, přispívající ke zvyšování energetické účinnosti ~~za účelem~~ **anebo snižování emisí skleníkových plynů**, v rámci výrobního a technologického procesu.*

*Program podporuje opatření pro zlepšení energetické účinnosti **a snižování emisí skleníkových plynů**, např. zavádění inovativních prvků řízení efektivního nakládání s energií, snižování konečné spotřeby energie, snižování energetické náročnosti budov, opatření v technologických procesech výroby, využití odpadního tepla z výroby, modernizace zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu vedoucí ke zvýšení jeho účinnosti, akumulaci všech forem energie v rámci instalací OZE nebo komplexních projektů pro zvyšování energetické účinnosti, vodíkové aplikace.“*

Odůvodnění:

Požadujeme zachování zaměření MF v ČR a jeho podprogramu ENER G ETS tak, jak je uvedeno ve stávajícím textu Programového dokumentu, tj. umožnit financovat i investice cílící na snižování emisí skleníkových plynů, bez nutné přímé souvislosti se zvyšováním energetické účinnosti (např. opatření v technologických procesech výroby – úpravy, modernizace či změna konfigurace systémů výrobní nebo zpracovatelské technologie, optimalizace technologických procesů). Není důvod měnit zacílení MF v rámci ČR, která s takovými projekty již počítá. Průmysl je od začátku nastavování MF v ČR ujišťován ze strany ministerstev, že to je právě MF, z něhož bude možné takový typ projektů podpořit. Vynecháním těchto účelů (typů projektů) by naopak vznikla situace, kdy je nebude možné dále a adekvátně podpořit (ani z jiného zdroje), což by mělo vážné dopady na firmy i jejich dekarbonizaci (a na příspěvek k plnění dekarbonizačních cílů). Navíc by šlo o porušení principu předvídatelnosti.

Tato připomínka bezprostředně souvisí s připomínkou k Prioritním oblastem MF.

Tato připomínka je zásadní.

13.K Podprogramu č. 3A: Snižování emisí v průmyslu (Programový dokument, str. 36)

Nad rámec připomínky výše a za podmínky, že by byla navýšena alokace v 3A (viz obecný komentář výše) navrhuje úpravu podprogramu č. 3A tak, že bude možné zahrnout též záměry nových zařízení (tj. vybudování nového zařízení), kdy výkon takového nového zařízení bude vyveden (např. na smluvním základě) do výrobního zařízení subjektu, který je provozovatelem zařízení EU ETS v ČR, přičemž nové zařízení nahradí alespoň část stávajícího zdroje. Považujeme za nutné, aby žadatelem v takovém případě mohl být též subjekt, který není provozovatelem zařízení v EU ETS. Případně společný podnik s většinovým podílem subjektu, který není provozovatelem zařízení v EU ETS.

Odůvodnění:

Z hlediska účinného snižování emisí skleníkových plynů považujeme za vhodné, aby došlo k umožnění větší flexibility z hlediska potenciálních oprávněných žadatelů, a to například prostřednictvím zohlednění synergie více zařízení. Samozřejmě za předpokladu, že budou navýšeny prostředky v podprogramu 3A. Takové zakotvení vyšší flexibility navrhujeme tehdy, když výsledkem stále bude prokazatelné snížení emisí skleníkových plynů zařízení v EU ETS. Existují případy, kdy stávající zařízení v EU ETS nemá přístup k určité technologii a pro zvýšení energetické účinnosti a snížení emisí skleníkových plynů je nezbytné, aby provozovatelé těchto zařízení spolupracovali s jiným subjektem, který není provozovatelem v EU ETS. Považujeme za vhodné v takových případech umožnit přístup k programu ENER G ETS též subjektům mimo EU ETS na základě určitého modelu joint-venture např. na smluvním základě.

Tato připomínka je zásadní.